

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun.Chișinău, str.Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

La № 4-35/10-188 din 06.08.18

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str.Alexandru Lăpușeanu, 28
mun.Chișinău

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază Încheierea din data de 23 august 2018 prin care s-a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Fulga Grabovski, în interesele contravenientului Valentin Borodachi, privind verificarea constituționalității prevederilor alin.(1) din art.74² Cod Contravențional al RM.

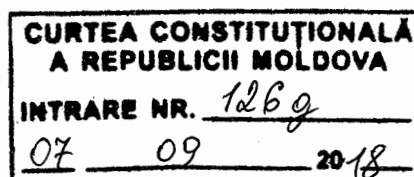
Anexă:

1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 11 file
2. Anexă la cerere -19 file
3. Încheierea Curții de Apel Chișinău din 23.08.2018-6 file

Judecătorul

Curții de Apel Chișinău

Iurie Melinteanu

100p
Dosarul nr. 4r-1999/18
024r-12101-04062018

31
Judecător: Irina Păduraru
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

ÎNCHEIERE
În numele Legii

23 august 2018
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

mun. Chișinău

Având în componența sa pe:

Președintele de ședință, judecătorul
Judecătorii

Iurie Melinteanu
Ghenadie Lîsîi și Ion Bulhac

Cu participarea:

Avocatului
Agentului constatator

Fulga Grabovski
Vitalie Pogribnoi

Judecând în ședință deschisă sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintate de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, privind verificarea constituționalității prevederilor aliniatului (1) din art. 74² Cod Contravențional al RM, prin prisma prevederilor art. art. 1, 4, 15, 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova, în cauza contravențională, la recursul declarat de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2018, prin care a fost recunoscut Borodachi Valentin vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 74¹ alin.(1) și (4) Cod contravențional al RM, de comiterea contravenției stabilite de art.74¹ alin.(1) Cod contravențional al RM și i s-a aplicat în baza acestei norme o sancțiune contravențională în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale (60 u.c. 50 lei -3000 lei), ce constituie 3 000 (trei mii) lei, în contul statului fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de prelucrarea datelor cu caracter personal; contravenției stabilite de art. 74¹ alin.(4) Cod Contravențional și a-i aplica în baza acestei norme o sancțiune contravențională în formă de amendă în mărime de 70 (70 u.c.*50 lei- 3500 lei), ce constituie 3 500 (trei mii) lei, în contul statului fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de prelucrarea datelor cu caracter personal; contravenției stabilite de art. 74² alin. (1) Cod Contravențional și s-a aplicat în baza acestei norme o sancțiune contravențională în formă de amendă în mărime de 30 u.c. (30u.c. *50 lei- 1500 lei), ce constituie 1 500 (o mie cinci sute) lei, în contul statului. Conform art. 44 alin. (2) Cod contravențional al RM, s-a stabilit cet. Borodachi Valentin, a.n. 18 mai 1969, domiciliat r-ul Briceni, s. Larga, prin cumul al sancțiunilor aplicate o sancțiune definitivă pentru săvârșirea prin concurs a contravențiilor art. 74¹ alin. (1) și alin. (4) și art. 74² alin. (1), amenda în mărime de 160 unități convenționale, ce constituie 8000 (opt mii) lei, în beneficiul statului, fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de prelucrarea datelor cu caracter personal.

Procedura de citare a părților a fost îndeplinită.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

CONSTATĂ:

1. La data de 26 februarie 2018, pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a parvenit spre examinare cauza contravențională în privința lui Borodachi Valentin, învinuit de agentul constator în comiterea contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (1) și alin. (4) și art. 74 alin. (1) Cod contravențional al RM.
2. Astfel, la data de 20 februarie 2018, de către agentul constator Pogribnoi Vitalie-controlor de stat al Direcției conformitate a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a RM, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 02-11/158/17-010, pe faptul că la 22 august 2017, reporterul Valentin Borodachi a postat pe portalul www.curai.tv articolul ce conține materialul video „Răpită și violată la 14 ani de 6 bărbați din Nord”, publicând un volum excesiv de date cu caracter personal vizând minora, în raport cu scopul urmărit, cum ar fi: prenume, imaginea, vocea, sexul, locul nașterii, situația familială, adresa (domiciliului/reședinței), în lipsa consimțământului în formă scrisă a reprezentantului legal, contrar prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 5 alin. (3) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.
3. Reporterul Valentin Borodachi, nu a asigurat blurarea totală a feței minorei și a mamei sale, astfel încât în unele secvențe imaginea acestora este vizibilă, ceea ce poate avea consecințe emoționale grave asupra minorei, precum și asupra întregii familii și nu a asigurat confidențialitatea și securitatea informațiilor care nu puteau fi făcute publice terților în lipsa unui temei legal, încălcând astfel prevederile art. 29 și art. 30 alin. (1) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.
4. Reporterul portalului www.curaj.tv Valentin Borodachi, nu a furnizat informația solicitată de CNPDPCP prin interpelarea nr. 02-07/1870 din 21 noiembrie 2017, ignorând astfel prevederile art. 20 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 74¹ alin. (1) și alin. (4) și art. 74² alin. (1) Cod contravențional al RM.
5. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2018, a fost recunoscut Borodachi Valentin vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 74¹ alin.(1) și (4) Cod contravențional al RM, de comiterea contravenției stabilite de art.74¹ alin.(1) Cod contravențional al RM și i s-a aplicat în baza acestei norme o sancțiune contravențională în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale (60 u.c. *50 lei -3000 lei), ce constituie 3 000 (trei mii) lei, în contul statului fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de prelucrarea datelor cu caracter personal; contravenției stabilite de art. 74¹ alin.(4) Cod Contravențional și i s-a aplicat în baza acestei norme o sancțiune contravențională în formă de amendă în mărime de 70 (70 u.c.*50 lei- 3500 lei), ce constituie 3 500 (trei mii) lei, în contul statului fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de

prelucrarea datelor cu caracter personal; contravenției stabilite de art. 74² alin. (1) Cod Contravențional și i s-a aplicat în baza acestei norme o sancțiune contravențională în formă de amendă în mărime de 30 u.c. (30u.c. *50 lei-1500 lei), ceea ce constituie 1 500 (o mie cinci sute) lei, în contul statului. Conform art. 44 alin. (2) Cod contravențional al RM s-a stabilit cet. Borodachi Valentin, a.n. 18 mai 1969, domiciliat r-ul Briceni, s. Larga, prin cumul al sancțiunilor aplicate o sancțiune definitivă pentru săvârșirea prin concurs a contravențiilor art. 74¹ alin. (1) și alin. (4) și art. 74² alin. (1), amenda în mărime de 160 UC, ce constituie 8000 (opt mii) lei, în beneficiul statului, fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de prelucrarea datelor cu caracter personal.

6. Nefiind de acord cu hotărârea, avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2018 și rejudecarea cauzei cu încetarea procesului contravențional în privința lui Borodachi Valentin.
7. Consecvent, avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, a înaintat instanței de recurs sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității prevederilor aliniatului (1) din art. 74² Cod Contravențional al RM, prin prisma prevederilor art. art. 1, 4, 15, 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova, în cauza contravențională, la recursul declarat de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2018.
8. În motivarea sesizării, s-a menționat că la data de 20 februarie 2018, de către agentul constatator Pogribnoi Vitalie, controlor de stat al Direcției conformitate a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a RM, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 02-11/158/17-010, pe faptul că la 22 august 2017, reporterul Valentin BORODACHI a postat pe portalul www.curaj.tv articolul ce conține materialul video „Răpită și violată la 14 ani de 6 bărbați din Nord”, publicând un volum excesiv de date cu caracter personal vizând minora, în raport cu scopul urmărit, cum ar fi: prenume, imaginea, vocea, sexul, locul nașterii, situația familială, adresa (domiciliului/reședinței), în lipsa consimțământului în formă scrisă a reprezentantului legal, contrar prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 5 alin. (3) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.
9. Reporterul Valentin BORODACHI, nu a asigurat blurarea totală a feței minorei și a mamei sale, astfel încât în unele secvențe imaginea acestora este vizibilă, ceea ce poate avea consecințe emoționale grave asupra minorei, precum și asupra întregii familii și nu a asigurat confidențialitatea și securitatea informațiilor care nu puteau fi făcute publice terților în lipsa unui temei legal, încălcând astfel prevederile art. 29 și art. 30 alin. (1) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.
10. Reporterul portalului www.curai.tv Valentin BORODACHI, nu a furnizat

informația solicitată de CNPDCP prin interpelarea nr. 02-07/1870 din 21 noiembrie 2017, ignorând astfel prevederile art. 20 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 741 alin. (1) și alin. (4) și art. 742 alin. (1) Codul Contravențional al RM.

11. Prin scrisoarea nr. 02-07/1870 din 21 noiembrie 2017, CNPDCP a solicitat reporterului Valentin Vasile BORODACHI, prezentarea în termen de 7 zile a unui anumit volum de informații relevante cazului, precum: confirmarea/infirmarya faptului dacă acesta activează în calitate de reporter la portalul Curaj.TV; confirmarea/infirmarya colectării și publicității pe portalul Curaj.TV a secvențelor video cu minora, scopul și temeiul legal al operațiunilor de colectare și dezvăluire spre acces public nerestricționat a secvențelor video fără luarea tuturor măsurilor pentru ca imaginile să fie estompate; precum și existența consimțământului scris din partea reprezentanților legali ai minorei în cauză. Scrisoarea sus-indicată a fost transmisă la adresa electronică valensiu69@gmail.com, însă mesajul dat a rămas fără răspuns.
12. Aceste circumstanțe au determinat instanța să constate că recurentul ar fi încălcat prevederile art. 20 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal și ar fi comis, inter alia, fapta prevăzută de art. 74 alin. (1) Cod Contravențional al RM, constituționalitatea căreia se solicită a fi verificată.
13. Astfel, consideră că acestea contravin art. art. 1, 15, 20, 26, și 54 din Constituția RM, inclusiv prin prisma (sînt neconcordante cu) art. 6, 8, 14 și 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 2, 8 și 12 ale Declarației universale a drepturilor omului, art. 2, 5 și 14 p. 3 lit. g) din Pactul cu privire la drepturile civile și politice, în contextul dispozițiilor art. 4 din legea supremă.
14. Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, din următoarele considerente.
15. Astfel, potrivit art. 342 CPP al RM, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.
16. Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 CPP al RM, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită

administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

17. Totodată, Colegiul Penal indică că conform art.7 alin.(2) CPP al RM, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.
18. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
19. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
20. Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
21. În continuare, instanța de recurs menționează că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 74² alin. (2) Cod Contravențional al RM, nu există, norma intabulată la art. 74² alin. (2) Cod Contravențional al RM, vizează solicitările din cererea de recurs declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2018, totodată, prezentul demers a fost înaintat de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, care în speță deținea calitatea procesuală de recurent, fiind participant al procesului, motivele au fost întemeiate pe prevederile art. art. 1, 4, 15, 20, 26 și 54 din

Constituția Republicii Moldova, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității art. 74² alin. (2) Cod Contravențional al RM, urmează a fi admis.

22. În conformitate cu art. art. 7, 342, 364 CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

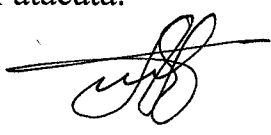
Admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintate de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, privind verificarea constituționalității prevederilor aliniatului (1) din art. 74² Cod Contravențional al RM, prin prisma prevederilor art. art. 1, 4, 15, 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Suspendă examinarea recursului depus de către avocatul Fulga Grabovski în interesele contravenientului Valentin Borodachi, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2018, pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării privind verificarea constituționalității prevederilor aliniatului (1) din art. 74² Cod Contravențional al RM, prin prisma prevederilor art. art. 1, 4, 15, 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

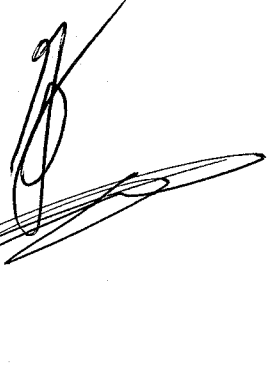
Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte în ședință, judecătorul:

Iurie Melinteanu

Judecătorii:

Ghenadie Lîsîi

Ion Bulhac

Dosar nr. 02-4r-12101-04062018

✓ Curtea de Apel Chișinău
str. Teilor 4, mun. Chișinău MD-2043

(instanța de fond: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani, judecător Irina Păduraru, nr. dosar 12-4-12504-26022018 (4-111/18))

Cauza contravențională Valentin Vasile BORODACHI

Autoritatea competentă cu soluționarea cauzei contravenționale:
Centrul Național pentru Protecția datelor cu Caracter Personal

Agent constator: Vitalie POGRIBNOI,
controlor de stat al Direcției conformitate a
Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

Recurent: Valentin Vasile BORODACHI

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

I. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiect exercitarea controlului constituționalității dispozițiilor:

- alineatului (1) din art. 74² din Codul Contravențional al Republicii Moldova:

” (1) Refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr. 1):

Articolul 1
Statul Republica Moldova

[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) **Dreptul la apărare este garantat.**

(2) **Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.**

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 115
Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înlăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

[...]

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sînt stabilite prin lege organică.

2. Prevederi relevante ale Legii nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (M.O., 1995, nr. 8, art. 86):

Articolul 4. Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituția;

c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;

e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova, validează mandatele deputaților și al Președintelui Republicii Moldova;

f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova, interimatul funcției de Președinte, imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;

g) rezolvă excepțiile de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.

3. Prevederi relevante ale codului jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr. 53-54, art.597):

Articolul 2, Articolul 4, Articolul 7.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998:

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

“ 1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]”

ARTICOLUL 8 Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

ARTICOLUL 14 Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

ARTICOLUL 17 Interzicerea abuzului de drept

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

5. Prevederi relevante ale Declarației universale a drepturilor omului, ratificate prin Hotărârea Plenului Republicii Moldova nr. 217-XII din 28.07.1990:

Articolul 1

Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității.

Articolul 2

Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta Declarație fără nici un fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări. În afara de aceasta, nu se va face nici o deosebire după statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care ține o persoană, fie ca aceasta țară sau teritoriu sunt independente, sub tutelă, neautonome sau supuse vreunei alte limitări a suveranității.

Articolul 8

Orice persoana are dreptul la satisfactia efectiva din partea instantelor juridice nationale competente impotriva actelor care violeaza drepturile fundamentale ce-i sint recunoscute prin constitutie sau lege.

Articolul 12

Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare in viata sa personala, in familia sa, in domiciliul lui sau in corespondenta sa, nici la atingeri aduse onoarei si reputatiei sale. Orice persoana are dreptul la protectia legii impotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

6. Prevederi relevante ale Pactului cu privire la drepturile civile și politice, deschis spre semnare de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, intrat în vigoare la 23 martie 1967, Ratificat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 217-XII din 28.07.1990:

Articolul 2

1. Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte și să garanteze tuturor indivizilor care se găsesc pe teritoriul lor și țin de competența lor drepturile recunoscute in prezentul Pact, fără nici o deosebire, în special de rasă, culoare, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.

2. Statele părți la prezentul Pact se angajează ca, potrivit cu procedura lor constituțională și cu dispozițiile prezentului Pact, să adopte măsurile care să permită luarea unor măsuri legislative sau de alt ordin, menite să traducă în viață drepturile recunoscute în prezentul Pact care nu ar fi încă în vigoare.

3. Statele părți la prezentul Pact se angajează:

a) să garanteze că orice persoană ale cărei drepturi sau libertăți recunoscute în prezentul Pact au fost violate va dispune de o cale de recurs efectivă, chiar atunci când încălcarea a fost comisă de persoane acționând în exercițiul funcțiilor lor oficiale;

b) să garanteze că autoritatea competentă, judiciară, administrativă ori legislativă sau orice altă autoritate competentă potrivit legislației statului, va hotărî asupra drepturilor persoanei care folosește calea de recurs și să dezvolte posibilitățile de recurs jurisdicțional;

c) să garanteze că autoritățile competente vor da urmare oricărui recurs care a fost recunoscut ca justificat.

Articolul 5

1. Nici o dispoziție din prezentul Pact nu poate fi interpretată ca implicând pentru un stat, o grupare sau un individ vreun drept de a se deda la o activitate sau de a săvârși un act urmărind suprimarea drepturilor și libertăților recunoscute în prezentul Pact ori limitări ale lor mai ample decât cele prevăzute în Pact.

2. Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului recunoscute sau în vigoare în orice stat parte la prezentul Pact în aplicarea legii, a convențiilor, regulamentelor sau cutumelor, sub pretextul ta prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mica.

Articolul 14

1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Ședința de judecată poate fi declarată secretă în totalitate sau pentru o parte a desfășurării ei, fie în interesul bunelor moravuri, al ordinii publice sau al securității naționale într-o societate democratică, fie dacă interesele vieții particulare ale părților în cauză o cer, fie în măsura în care tribunalul ar socoti acest lucru ca

absolut necesar, când datorită circumstanțelor speciale ale cauzei, publicitatea ar dăuna intereselor justiției; cu toate acestea, pronunțarea oricărei hotărâri în materie penală sau civilă va fi publică, afară de cazurile când interesul minorilor cere să se procedeze altfel sau când procesul se referă la diferende matrimoniale ori la tutela copiilor.

2. Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale este rezumată a fi nevinovată cât timp culpabilitatea sa nu a fost stabilită în mod legal.

3. Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul, în condiții de deplină egalitate, la cel puțin următoarele garanții:

a) să fie informată în cel mai scurt termen, într-o limbă pe care o înțelege, și în mod detaliat despre natura și motivele acuzației ce i se aduce;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale și să comunice cu apărătorul pe care și-l alege;

c) să fie judecată fără o întârziere excesivă;

d) să fie prezentă la proces și să se apere ea însăși sau să aibă asistența unui apărător ales de ea; dacă nu are apărător, să fie informată despre dreptul de a-l avea și, ori de câte ori interesul justiției o cere, să i se atribuie un apărător din oficiu, fără plată dacă ea nu are mijloace pentru a-1 remunera;

e) să interogheze sau să facă a fi interogați martorii acuzării și să obțină înfățișarea și interogarea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

f) să beneficieze de asistența gratuită a unui interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la ședința de judecată;

g) să nu fie silită să mărturisească împotriva ei însăși sau să se recunoască vinovată.

4. Procedura aplicabilă tinerilor va ține seama de vârsta lor și de interesul reeducării lor.

5. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune are dreptul de a obține examinarea de către o instanță superioară, în conformitate cu legea, a declarării vinovăției și a condamnării sale.

9. Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate):

Articolele 53, 60, 61, 62, 76, 79, 80, 82, 83, 86, 87, 107.

Prevederi relevante ale Codului Contravențional nr. 218 din 24.10.2008 al Republicii Moldova:

Articolul 2. Scopul legii contravenționale

Scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

**Titlul II
PARTEA SPECIALĂ
Capitolul VI
CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA DREPTURILE
POLITICE, DE MUNCĂ ȘI LA ALTE DREPTURI
CONSTITUȚIONALE ALE PERSOANEI FIZICE**

Articolul 74². Refuzul de a furniza informații sau împiedicarea accesului personalului

Centrul Național pentru Protecția
Datelor cu Caracter Personal

(1) Refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 374. Procesul contravențional

(1) Procesul contravențional reprezintă totalitatea de norme din prezentul cod care reglementează procedura contravențională.

(2¹) Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatatator privind săvârșirea contravenției.

(3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

(4) În cadrul procesului contravențional, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează conform prevederilor Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 377. Libertatea de mărturisire împotriva sa

(1) Nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei sau să-și recunoască vinovăția.

(2) Persoana căreia autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională îi propune să facă declarații demascatoare împotriva sa ori a rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei este în drept să refuze de a face asemenea declarații și nu poate fi trasă la răspundere pentru aceasta.

Articolul 381. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care să acționeze în conformitate cu prezentul cod.

(3) Reprezentantul autorității competente să soluționeze cauza contravențională nu poate participa la examinarea cauzei dacă are, direct sau indirect, un interes care i-ar putea afecta imparțialitatea.

(4) Autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Articolul 423⁴. Centrul Național pentru Protecția
Datelor cu Caracter Personal

(1) **Contravențiile prevăzute la art. 74¹-74³ se constată de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.**

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul, directorul adjunct și personalul abilitat cu funcții de control al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Titlul II
PARTEA SPECIALĂ
Capitolul VI
CONSTATAREA FAPTEI CONTRAVENȚIONALE

Articolul 440. Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constatator

(1) **Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.**

(2) Agentul constatator este sesizat prin plângere sau denunț ori se autosesizează când dispune de informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenție fie prin constatarea faptei contravenționale.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

Pe 7 mai 2018, recurentul Valentin Vasile Borodachi a recepționat, la domiciliul său din satul Larga, rn Briceni, Hotărîrea Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 26 aprilie 2018 în cauza contravențională Valentin Vasile BORODACHI, prin care recurentul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravențiilor stabilite de art.74¹ alin.(1) Cod Contravențional, de art. 74¹ alin. (4) Cod Contravențional și a contravenției stabilite de art. 74² alin. (1) Cod Contravențional, aplicîndu-i-se amenda în mărime de 160 UC, ce constituie 8000 (opt mii) lei, în beneficiul statului, fără privarea de dreptul de a desfășura activități legate de prelucrarea datelor cu caracter personal.

Examinarea cauzei contravenționale a avut loc fără participarea sau citarea legală a recurentului, astfel încît despre circumstanțele acesteia recurentul a aflat din textul hotărîrii recurate, după cum urmează.

”Astfel, la data de 20 februarie 2018, de către agentul constatator Pogribnoi Vitalie-controlor de stat al Direcției conformitate a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a RM, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 02-11/158/17-010, pe faptul că la 22 august 2017, reporterul Valentin BORODACHI a postat pe portalul www.curaj.tv articolul ce conține materialul video „Răpită și violată la 14 ani de 6 bărbați din Nord”, publicând un volum excesiv de date cu caracter personal vizând minora, în raport cu scopul urmărit, cum ar fi: prenume, imaginea, vocea, sexul, locul nașterii, situația familială, adresa (domiciliului/reședinței), în lipsa consimțământului în formă scrisă a reprezentantului legal, contrar prevederilor art. 4

alin. (1) lit. a), b) și c), art. 5 alin. (3) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Reporterul Valentin BORODACHI, nu a asigurat blurarea totală a feței minorei și a mamei sale, astfel încât în unele secvențe imaginea acestora este vizibilă, ceea ce poate avea consecințe emoționale grave asupra minorei, precum și asupra întregii familii și nu a asigurat confidențialitatea și securitatea informațiilor care nu puteau fi făcute publice terților în lipsa unui temei legal, încălcând astfel prevederile art. 29 și art. 30 alin. (1) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Reporterul portalului www.curai.tv Valentin BORODACHI, nu a furnizat informația solicitată de CNPDCP prin interpelarea nr. 02-07/1870 din 21 noiembrie 2017, ignorând astfel prevederile art. 20 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 741 alin. (1) și alin. (4) și art. 742 alin. (1) Codul Contravențional al RM.”

Prin scrisoarea nr. 02-07/1870 din 21 noiembrie 2017, CNPDCP a solicitat reporterului Valentin Vasile BORODACHI, prezentarea în termen de 7 zile a unui anumit volum de informații relevante cazului, precum: confirmarea/infirmarya faptului dacă acesta activează în calitate de reporter la portalul Curaj.TV; confirmarea/infirmarya colectării și publicității pe portalul Curaj.TV a secvențelor video cu minora, scopul și temeiul legal al operațiunilor de colectare și dezvăluire spre acces public nerestricționat a secvențelor video fără luarea tuturor măsurilor pentru ca imaginile să fie estompate; precum și existența consimțământului scris din partea reprezentanților legali ai minorei în cauză. Scrisoarea sus-indicată a fost transmisă la adresa electronică valensiu69@gmail.com, însă mesajul dat a rămas fără răspuns.

Aceste circumstanțe au determinat instanța să constate că recurentul ar fi încălcat prevederile art. 20 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal și ar fi comis, inter alia, fapta prevăzută de art. 74² alin. (1) CC, constituționalitatea cărora se solicită a fi verificată.

Pe 22 mai 2018 a fost declarat recurs împotriva hotărârii nominalizate de către avocatul Grabovski Fulga în interesele recurentului, în temeiul prevederilor temeiul art. 466 lit. c), d), e), g) Cod Contravențional, art. 473 alin. (1), pct. 2) Cod Contravențional.

IV EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Din circumstanțele cauzei, rezultă că normele de drept ale căror constituționalitate se solicită a fi verificată au fost aplicate într-o decizie a autorității competente cu soluționarea cauzei contravenționale, precum și de către instanța de judecată.

Considerăm că acestea contravin art. 1, 15, 20, 26, și 54 din Constituția RM, inclusiv prin prisma (sînt neconcordante cu) art. 6, 8, 14 și 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 2, 8 și 12 ale Declarației universale a drepturilor omului, art. 2, 5 și 14 p. 3 lit. g) din Pactul cu privire la drepturile civile și politice, în contextul dispozițiilor art. 4 din legea supremă.

Prevederile contestate îngrădesc inadmisibil dreptul de acces la justiție al persoanei fizice, limitează protecția dreptului său la viață privată (drept fundamental) și implicit la un proces echitabil, în sensul CvEDO.

Astfel, potrivit art. 377 CC, nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei sau să-și recunoască vinovăția.

Potrivit articolului 21 din Constituție, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Dreptul la apărare este garantat de articolul 26 din Constituție. Dreptul la tăcere constituie un element al dreptului la apărare ca parte a unui proces echitabil.

De asemenea, articolul 14 pct.3 lit.g) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice garantează dreptul persoanei acuzate la tăcere. Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul să nu fie silită să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția.

Deși art.6 al Convenției Europene nu menționează în mod expres dreptul de a păstra tăcerea și una din componentele lui – dreptul de a nu contribui la propria incriminare, Curtea Europeană în jurisprudența sa a menționat că dreptul la un proces echitabil include și „dreptul pentru orice acuzat în sens autonom, de a păstra tăcerea și de a nu încerca să contribuie la propria incriminare” (cauza Funke vs. Franța, 25 februarie 1993).

Privilegiul împotriva propriei incriminări e un principiu cheie pentru dreptul la un proces echitabil.

Astfel, considerăm că dreptul la tăcere implică inclusiv dreptul de a nu aduce dovezi împotriva sa. Or, dacă o persoană beneficiază de dreptul de a nu mărturisi împotriva sa, cu atât mai mult aceasta are dreptul de a nu fi constrânsă să aducă dovezi directe – fie sub forma informațiilor sau documentelor – care să o incrimineze de săvârșirea unei fapte ilicite. Dl Borodachi avea statut de bănuit la momentul adresării virtuale a întrebărilor, deci acesta urma să beneficieze de toate garanțiile unui proces echitabil. Însă toate garanțiile aferente unei proceduri echitabile sînt valabile și în ipoteza inexistenței acestui statut, dacă mărturiile unei persoane pot determina învinuirea și condamnarea sa ulterioară. Persoanele pot refuza să răspundă la întrebări potențial incriminatoare.

Informațiile solicitate de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP) țin direct de fondul cauzei și vizează însăși comiterea faptei imputate (confirmarea postării imaginilor pe site, a existenței/inexistenței consimțământului). Astfel, acestea nu oferă organului de anchetă o simplă informație care putea conduce la examinarea obiectivă a cauzei sau identificarea făptuitorului, ci sînt capabile să incrimineze în mod direct persoana supusă interogatoriului, lipsind de conținut poate cel mai important atribut la apărării.

Obligația de a colecta probe incumbă organului constator. În speță acesta nu a făcut niciun efort pentru a obține desinestător, pe alte căi, informația solicitată, dînd dovadă de lipsă de diligență profesională și chiar de neglijență, deoarece a evitat să aplice reguli procesuale elementare cum ar fi chestionarea presupusei victime, spre exemplu cu

privire la existența consimțământului pentru publicarea pretinsului reportaj sau cu privire la existența prejudiciului sau a însăși calității de victimă.

Calitatea de reporter curaj.tv a bănuțului de asemenea putea fi lesne verificată prin simpla formulare a unei solicitări în acest sens de la către administrația site-ului, în mod verbal sau scris. De asemenea, în același mod se putea lesne determina faptul că pentru aceeași faptă – plasarea materialului pe site-ul curaj.tv – a fost déjà sancționat administratorul site-ului.

CNPDCP nici măcar nu a expediat întrebările într-un mod care să asigure confirmarea recepționării de către destinatar, limitându-se la așa-zisa expediere pe o adresă electronică, neexistând posibilitatea verificării recepționării corespondenței.

Nimic din toate acestea nu au fost întreprinse de către autoritatea competentă cu soluționarea cauzei, asta deși norma art. 74² CC se referă la ipoteza efectuării unui control în sensul Ordinului directorului CNPDCP Nr. 14 din 12.05.2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind controlul legalității prelucrărilor de date cu caracter personal– însă CNPDCP nu a efectuat niciun control propriu-zis.

Astfel, atât agentul constator, cât și instanța, au sancționat recurentul pentru propria neglijență.

Acest lucru a fost posibil datorită existenței prevederilor abuzive și neconstituționale ale art. 74² alin. (1) CC, care constituie o metodă de constrângere psihologică și anihilează însuși dreptul la tăcere și la un proces echitabil în esența sa.

Structura legii este de așa natură încât forțează la abandonarea dreptului la tăcere, orice alte mijloace de protecție prevăzute de aceasta devenind inutile. De asemenea, aceasta este discriminatorie, deoarece poziționează CNPDCP net superior altor autorități investite cu atribuții de soluționare a cauzelor contravenționale, și chiar mai presus de lege, căci doar în procedura sa este permisă o astfel de metodă de constrângere a bănuțului în procesul contravențional, plasându-l pe acesta în poziție de inegalitate cu bănuții în celelalte cauze contravenționale sau penale.

Este adevărat că dreptul la tăcere nu este unul absolut, acesta poate fi supus restrângerilor în condițiile art. 54 din Constituție. Această constatare a făcut-o și Curtea Constituțională în Hotărîrea sa Nr. 28 din 18.11.2014 pentru controlul constituționalității articolului 234 din Codul contravențional al Republicii Moldova (sancționarea contravențională a proprietarului vehiculului pentru necomunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat conducerea).

Însă, norma examinată de Curte în hotărîrea respectivă se deosebește radical de cea din prezenta cerere prin consecințele pe care acestea le produc: dacă articolul 234 CC asigură **crearea condițiilor legale** pentru tragerea la răspundere a persoanelor care au violat regulile circulației rutiere, persoana împotriva căreia au fost făcute declarațiile beneficiind în continuare de garanțiile stabilite de art. 377 din Codul contravențional, și anume dreptul de a nu mărturisi împotriva sa sau a rudelor apropiate, în partea ce ține de **fondul** eventualei infracțiuni sau contravenții cu implicarea autovehiculului, atunci articolul art. 74² alin. (1) CC lipsește direct persoana cu statut de bănuț de acest drept, în mod absolut:

Hotărîrea Nr. 28 din 18.11.2014: "55. Prin urmare, Curtea reține că proprietarului i se păstrează garanțiile stabilite de art. 377 din Codul contravențional, și anume dreptul de a nu mărturisi împotriva sa sau a rudelor apropiate, în partea ce ține

de fondul eventualei infracțiuni sau contravenții cu implicarea autovehiculului.

56. În același timp, Curtea subliniază că simpla obligație a proprietarului sau a mandatarului de a comunica identitatea persoanei care conducea vehiculul nu poate duce la incriminarea altor fapte ulterioare, **organele de drept fiind cele responsabile de a proba încălcarea prevederilor legale.**”

De asemenea, nu poate fi invocat interesul public în domeniul protecției datelor cu caracter personal pentru justificarea existenței normei contestate, deoarece măsurile impuse de aceasta nu sînt proporționale cu amenințarea față de aceste valori, fiind încălcată însăși esența dreptului de a tăcea și a privilegiului de a nu se autoincrimina, golindu-l de conținut și anihilându-l în totalitate. Nu este respectată balanța între interesul statului și cel al individului.

În cauza Heaney și McGuinness c. Irlandei, făcând referire la cauza Saunders, precum și la cauza Brogan și alții c. Marii Britanii, C.E.D.O. a concluzionat faptul că „ **motive de securitate sau de ordine publică nu pot fi invocate pentru a justifica o prevedere legală ce încalcă însăși esența dreptului la tăcere și privilegiul contra auto incriminării a reclamantilor, garantate de art. 6 alin. 1 a Conv.E.D.O.**”

În hotărârea J. B. contra Elveția, 3 mai 2001, 31827/96, CEDO a statuat, bunăoară, că ”obligarea unei persoane de a preda, sub amenințarea unor sancțiuni cu amenda, anumite documente fiscale necesare formulării unei acuzații împotriva sa este contrară dreptului persoanei de a nu contribui la propria incriminare.

Trăsăturile speciale ale legii vamale nu pot justifica o încălcare a dreptului unei persoane la tăcere, persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni, în sensul art. 6. Prin urmare, a existat o violare a art. 6 (1).”

Considerăm că dispozițiile supuse controlului constituționalității ar trebui să se refere de fapt la situația inversă decît aceea constatată în cazul recurentului: la refuzul autorităților de a furniza informația solicitată de persoana fizică sau juridică ce vizează prelucrarea datelor sale cu caracter personal, protejînd subiectul prelucrării, bănuitul sau acuzatul împotriva abuzurilor din partea autorităților.

Aceeași logică se desprinde din **cadrul legislativ în domeniul protecției datelor personale la nivelul Uniunii Europene**: Regulamentul (UE) 2016/679, de aplicabilitate generală și Directiva (UE) 2016/680 referitoare la protecția datelor personale în cadrul activităților specifice desfășurate de autoritățile de aplicare a legii. Aceste acte normative nu impun astfel de obligații în sarcina individului, ci a autorităților.

Însă prevederile supuse controlului constituționalității sînt formulate de așa natură încît permit instaurarea arbitrariului și chiar a abuzurilor în materia examinării acestor fapte, cum este cazul recurentului. Astfel, agentul constatator nu depune niciun efort pentru acumularea unor probe sau examinarea multiaspectuală a pricinii, ci plasează această obligație în sarcina bănuitolui.

Considerăm că norma art. 74² alin. (1) CC ar putea fi justificată doar în ipoteza aplicării acesteia față de operatorii înregistrați la CNPDCP, cum ar fi autoritățile și agenții economici, însă și atunci există alte pîrghii de suprimare a abuzurilor, spre exemplu – lipsirea operatorului de dreptul de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Așadar, norma supusă controlului constituționalității ar trebui revizuită, în sensul precizării subiectului contravenției – autoritatea publică sau persoana juridică înregistrată în calitate de operator de date cu caracter personal, exceptând persoana fizică cu statut de persoană în privința căreia planează bănuiala rezonabilă de săvârșirea unei fapte ilicite prevăzute de Codul Contravențional. Însă în redacția sa actuală aceasta este total neconstituțională și încalcă dreptul persoanei la un proces echitabil și, implicit, dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente. Or, dreptul persoanei de a contesta procesul-verbal cu privire la săvârșirea contravenției întocmit în temeiul normei neconstituționale nu este suficient pentru asigurarea acestor garanții, deoarece echitatea procedurii extrajudiciare ”nu se limitează la proces în sens strict, ci și la fazele anterioare acestuia. Este vorba de a pune în practică principiul egalității armelor chiar și în faza preliminară” (Decizia 30 septembrie 1985, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Can împotriva Austriei (cu referire la anexa privind opinia Comisiei din 12 iulie 1984)).

Normele legale contestate au fost aplicate în concreto, condițiile prevăzute de Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02. sînt întrunite, fapt ce determină formularea admisibilității prezentei cereri și declararea neconstituționalității prevederilor legale contestate.

V. CERINȚELE AUTORULUI:

Reieșind din considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1), lit. a), art. 39 din Codul jursidicției Constiuționale,

SOLICIT:

Disponerea prin încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate pentru verificarea constituționalității prevederilor alineatului (1) din art. 74² din Codul Contravențional al Republicii Moldova, prin prisma art. 1, 4, 15, 20, 26, și 54 din Constituția RM.

Avocat Fulga Grabovski,
în interesele lui Borodachi Valentin